

افغانستان آزاد - آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Scientific

علمی

بازتایپ توسط: لاله - هوادار سازمان انقلابی افغانستان

۱۶ سپتمبر ۲۰۱۱

ماتریالیسم

ماتریالیسم یکی از دو جریان اندیشه فلسفی است که با جریان دیگر یعنی ایده آلیسم در تضاد قرار داشته و در تمام طول تاریخ فلسفه با آن در مبارزه بوده است.

از نظر فلسفه ماتریالیسم، جهان در جوهر خود مادی است و ماده یک واقعیت عینی است که مستقل از شناخت و شعور انسان وجود دارد. شناخت بازتاب جهان مادی در مغز انسان است. لنین به صراحت ابراز داشته که: "ماتریالیسم از این اصل حرکت می کند که جهان خارجی و اشیاء خارج از شعور ما و مستقل از آن وجود دارند."^۱ بینش اساسی ماتریالیسم به طور مشخص معتقد است که:

اولاً در جهان نخست ماده و فقط بعد از آن شعور به وجود آمده است. از نظر تاریخ تکامل جهانی، طبیعت مدت ها قبل از ظهور انسان و شناخت و شعور انسانی وجود داشته است؛

ثانیاً شناخت عملی است که به وسیله مغز (که ماده ای به حد عالی تکامل یافته و سازمان یافته است) انجام می گیرد و محصول انعکاس جهان مادی در مغز است. ماده می تواند مستقل و خارج از شناخت موجود باشد. شناخت بر پایه ماده ایجاد شده و خارج از آن نمی تواند موجود باشد.

ثالثاً شناخت بازتاب جهان مادی است. بدون شیء منعکس شونده (جهان مادی)، نه بازتاب (انعکاس) وجود دارد و نه بنابر این شناختی می تواند موجود باشد. شناخت منشأ خود را از ماده می گیرد و در جهان شعوری وجود ندارد که از ماده جدا و مستقل باشد. بنابر این شعور نسبت به ماده متاخر است. این بینش اساسی ماتریالیسم بر پایه فعالیت ها و پراتیک بشریت (مبارزه تولیدی، مبارزه طبقاتی و آزمون های علمی) استوار بوده و یک نتیجه علمی است که در پراتیک اثبات و تأیید شده است.

ماتریالیسم همواره جهان بینی طبقات پیشرو بوده و منافع این طبقات را که با رشد نیرو های مؤلده و پیشرفت علوم سازگار است منعکس نموده است. ماتریالیسم سلاح ایدئولوژیک این طبقات در مبارزه علیه نیرو های ارتجاعی و خرافات مذهبی و به خاطر تکامل علوم و پیشرفت جامعه بوده است. به همین جهت ماتریالیسم در طول تاریخ

^۱ - لنین: "ماتریالیسم و امپریوکریتیسیسم"

پیوسته مورد خصومت طبقات ارتجاعی و متفکرین وابسته به این طبقات قرار داشته است. بدین ترتیب، فلسفه ماتریالیستی همراه با تکامل علوم طبیعی و اجتماعی از سه مرحله تکاملی عبور کرده است.

۱- ماتریالیسم ابتدائی دوران باستان یا ماتریالیسم بدوی

۲- ماتریالیسم مکانیکی

۳- ماتریالیسم دیالکتیکی و ماتریالیسم تاریخی که مارکس و انگلس پایه گذاری کرده، لنین و مائوتسه دون آن را تکامل داده اند.

فلسفه مارکسیستی عالی ترین شکل تکامل ماتریالیسم و قاطع ترین و علمی ترین نوع آنست و تولد آن به مثابه انقلابی در تاریخ تکامل فلسفه محسوب می شود.

*****

بر گرفته از کتاب مبانی و مفاهیم مارکسیسم